

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Окасси Муеле Седела Соувера
«Особливості архітектурно-планувальної організації торгово-розважальних центрів в кліматичних умовах Республіки Конго»,
представлену на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю
191 - Архітектура та містобудування

Актуальність теми дисертаційного дослідження Окасси Муеле Седела Соувера пов'язана з загальним розвитком Республіки Конго, а саме, з зростанням економічної, політичної та соціальної значимості країни після звільнення від колоніальної залежності в 1947 році. Процес становлення держави продовжується і досі. В світлі цього гостро стоять питання подальшого структурного розвитку країни і зокрема міста Браззавіль як її столиці.

Розвиток ринкової економіки, міжнародних зв'язків та співробітництва, підйом науки та техніки впливають на зміну як соціальних так і архітектурних пріоритетів. Впровадження комерційної діяльності у великих містах спонукає спорудження багатофункціональних ділових комплексів. А демографічне зростання міст та соціальна активність населення вимагають створення розвиненої мережі торгових багатофункціональних точок. Це вимагає розробок, які б регулювали процеси архітектурної організації та планування бізнес-функцій. Саме тому поява перших торгово-розважальних центрів та комплексів в Республіці Конго загалом, і в великих таких містах як Браззавіль та Пуент-Нуар зокрема, має велике значення для сталого розвитку економіки країни та добробуту населення.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації базується на ґрунтовному аналізі масиву даних як теоретичного характеру, так і проєктних пропозицій та існуючих об'єктів побудованих в схожих кліматичних умовах. Окасса Муеле Седел проаналізував здобутки попередніх дослідників що продемонстровано зокрема в підрозділах 1.3 та 1.4. Загальна кількість досліджених у дисертації інформаційних джерел налічує 140 найменувань.

Достовірність основних положень підтверджується:

- Актами впровадження результатів дисертаційного дослідження, що представлені у додатку 7 роботи;
- Вдалою апробацією результатів дослідження на науково-практичних конференціях та публікаціями основних положень та результатів дисертаційної роботи у вітчизняних та закордонних фахових наукових виданнях (додаток 3 та 6);
- Науковою новизною дисертаційного дослідження.

Таким чином можна стверджувати, що результати досліджень є науково обґрунтовані та достовірні. Результати дисертаційної роботи цілком відповідають зазначеній у вступі меті та науковим завданням.

Наукова новизна одержаних результатів (стор. 25-26) полягає в наступному:

Вперше:

- досліджено фактори, що мають вплив на формування архітектури торгово-розважальних центрів в соціально-економічних та природно-кліматичних умовах Республіки Конго;

- сформульовано принципи проєктування, будівництва та експлуатації торгово-розважальних центрів в умовах Республіки Конго. До переліку принципів увійшли принципи безпеки, екологічності, адаптивності, економічності та комфорту;

- структуровано за трьома ієрархічними рівнями (містобудівним, об'єктним і просторовим) основні прийоми проєктування торгово-розважальних центрів в умовах спекотного, вологого клімату Республіки Конго;

- надано рекомендації щодо організації регіональної структури торгово-розважальних центрів Республіки Конго;

- запропоновано номенклатуру типів торгово-розважальних центрів та об'ємно-просторові прийоми їх формування в природно-кліматичних та соціально-економічних умовах Республіки Конго.

Удосконалено:

- класифікацію торгово-розважальних центрів для специфічних умов;

- рекомендації щодо проєктування торгово-розважальних центрів для Республіки Конго.

Отримали подальший розвиток:

- дослідження стосовно особливостей проєктування та будівництва в спекотному кліматі та на підтоплюваних територіях.

Практичне значення отриманих результатів дослідження. Результати дослідження можуть бути використані при будівництві нових ТРЦ будь-якого ієрархічного рівня в особливих природно-кліматичних умовах; при розробці державної програми по створенню мережі ТРЦ в країні.; у педагогічній діяльності – для дипломного архітектурного проєктування; для нових наукових досліджень; під час розробки нормативних документів по будівництву в Республіці Конго.

Результати дослідження впроваджені у декількох науково-дослідних розробках: в проєктування торгово-розважального центру Brazza Mall на Avenue de l'Intendance в 2022-2023 роках в м. Браззавілі та торгового центру «MAMA DINA» в 2024 році, Республіка Конго. А також реалізовано в

дипломному проектуванні та лекційному курсі для студентів 2-го курсу на другому (магістерському) рівні вищої освіти КНУБА.

Оцінка наукових публікацій. Наукові результати дисертації Окасси Муеле Седела були опубліковані в 4 наукових працях у фахових виданнях категорії Б України та 4х тез доповідей у матеріалах міжнародних науково-практичних конференцій.

Зміст публікацій відповідає заявленим об'єкту, предмету та завданням дослідження. Їх кількість та якість відповідає вимогам п. 8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Оцінка змісту, стилю та мови дисертації, її завершеності, оформлення.

Дисертація складається з анотацій українською та англійською мовами, переліку термінів та визначень понять, вступу, трьох розділів із висновками, загальних висновків, списку використаної літератури та додатків. Результати дослідження викладені на 239 сторінках, включаючи основну текстову частину дисертації із 119 сторінок, 47 сторінки ілюстрацій. Список використаних джерел, що включає 140 найменування, представлено на 17 сторінках. Додатки представлені на 29 сторінках. Акти впровадження представлені на 8 сторінках.

У **вступі** Окасса Муеле Седел обґрунтував актуальність теми дослідження, визначив його зв'язок з науковими програмами, сформулював мету та завдання дослідження. Було правильно визначено об'єкт та предмет дослідження, які повністю відповідають заявленій темі. Розкриті практичне значення та наукова новизна одержаних результатів роботи,

У **першому розділі «Передумови формування структури торгово-розважальних центрів республіки Конго»** розглянуто історичні передумови розвитку торгівлі на території сучасної Республіки Конго, досліджено сучасні світові тенденції в проектуванні та будівництві ТРЦ в спекотних умовах і, в зв'язку з цим, виявлені фактори що мають вплив на формування ТРЦ в специфічних природно-кліматичних та демографічних умовах. А також проведений аналіз наукової і нормативної літератури

В **другому розділі «Методичні особливості архітектурно-планувальної організації торгово-розважальних центрів в Республіці Конго»** проаналізовано існуючі методи дослідження, збору та обробки інформації та запропонована структура подальшого дослідження на трьох ієрархічних рівнях (регіональному, містобудівному та об'єктному). Запропонована класифікація ТРЦ на основі світової та європейської класифікації. Сформульовані принципи архітектурно-просторової організації торгових центрів адаптовані до соціально-економічних та природно-

кліматичних умов Республіки Конго. Розглянуто прийоми формування архітектури в умовах Конго на різних ієрархічних рівнях.

В третьому розділі «Особливості формування архітектурно-просторових рішень торгово-розважальних центрів в Республіці Конго» розглянуті основні архітектурно-планувальні та об'ємно-просторові рекомендації стосовно формування ТРЦ в специфічних умовах Конго. Запропоновані основні функціональні схеми (фронтальні, глибинні, периметральні), розглянуті ключові взаємозв'язки між функціями торгово-розважальних центрів і, як наслідок, розглянуто основні композиційні рішення ТРЦ та їх конструкції.

Висновок. Слід відмітити структурованість роботи, послідовність і логічність викладення інформації у розділах, рівномірність інформативного наповнення роботи. Загальні висновки є ґрунтовними і відповідають визначеним науковим завданням роботи. В цілому, можна зазначити, що поставлена мета дослідження була досягнута.

До основних здобутків роботи слід віднести наступні:

- Сформульовано основні принципи проектування, будівництва та експлуатації торгово-розважальних центрів.
- Розроблено рекомендації щодо проектування торгово-розважальних центрів для Республіки Конго.
- Запропоновано номенклатуру типів торгово-розважальних центрів та об'ємно-просторові прийоми їх формування в природно-кліматичних та соціально-економічних умовах.

Позитивно оцінюючи роботу, маю висловити деякі зауваження та побажання.

1. В першому розділі на рис.1.6 частина шрифту трохи замала.
2. Також в цьому ж розділі до фотографій об'єктів аналізу варто було б додати текстову аналітику.
3. Бажано було б зробити узагальнений аналіз напрацювань до країн Центральної Африки. Матеріал в роботі є, але він заслуговує більше уваги, навіть внесення до наукових досягнень.

Незважаючи на зроблені зауваження, результати представленого дисертаційного дослідження відзначаються науковою новизною і мають обґрунтований характер. Загалом робота виконана на високому рівні і може вважатися суттєвим вкладом у розвиток архітектури та навіть економіки Республіки Конго.

Слід також зазначити, що дисертаційна робота виконана з дотриманням правил академічної доброчесності.

Відповідність дисертації вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Дисертація Окасси Муеле Седела Соувера «Особливості архітектурно-планувальної організації торгово-розважальних центрів в кліматичних умовах Республіки Конго» відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», зокрема пп. 5, 6, 7, 8, 9.

Робота є самостійною науковою працею. Висунуті в ній наукові положення і отримані теоретичні та практичні результати є актуальними, характеризуються єдністю змісту та свідчать про значний особистий внесок здобувача в науку.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Окасси Муеле Седела Соувера є завершеною науковою працею, виконаною на високому рівні.

А отже, дисертаційна робота на тему «**Особливості архітектурно-планувальної організації торгово-розважальних центрів в кліматичних умовах Республіки Конго**», представлена на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності спеціальністю 191 - Архітектура та містобудування, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та відповідає напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми КІТУБА, а її автор, Окасса Муеле Седел Соувер, заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 191 - Архітектура та містобудування.

Рецензент:

доктор архітектури, професор
завідувач кафедри інформаційних технологій
в архітектурі архітектурного факультету
Київського національного університету
будівництва і архітектури

Валерій ТОВБИЧ

Підпис Товбича В.В. завіряю.

Наказник відділу кадрів
08.05.2025

